

کاهش قاچاق با سامانه مودیان

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با بیان اینکه سامانه مودیان تاثیر بسزایی بر کاهش گردش کالا‌های قاچاق در کشور دارد، گفت: ایجاد و راه‌اندازی این سامانه می‌تواند مانع فرارهای مالیاتی شده و به میزان قابل توجهی آن را کاهش دهد. به گزارش خبرگزاری تسنیم، جعفر قادری با بیان اینکه در گذشته مامور مالیات یا ممیز میزان مالیات مردم را تعیین می‌کرد و مردم در این زمینه معترض بودند، عنوان کرد: برای شفافیت در نظام مالیاتی و رفع ابهام برخی غرض‌ورزی‌های مأمور برای دریافت مالیات، نیاز به یک سامانه یکپارچه، جامع و متناسب با درآمد مردم در جامعه احساس می‌شد که در این راستا سامانه مودیان تدوین و ایجاد شد. وی با بیان اینکه شیوه مالیات علی‌الرأس یا توجه‌به افزایش مالیاتی که پیش‌بینی می‌شود، عادلانه نیست، گفت: عقل و منطق ایجاب می‌کند که مالیات متناسب با میزان درآمد افراد تعیین و اخذ شود. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با بیان اینکه سامانه مودیان به دولت کمک می‌کند که بسیاری موضوعات و درآمدها را رصد و اطلاعات کافی از گردش کالاها به دست بیاورد، تأکید کرد: نظرات و دیدگاه‌های شخصی مأمور مالیات باید از فرآیند تعیین مالیات حذف شود؛ بنابراین سامانه مودیان مالیاتی و نظارت بر دستگاه‌های پوز و پایانه‌های فروشگاه‌های به شفافیت عملکرد فعالان اقتصادی کمک می‌کند.

بررسی های «تجارت» نشان می دهد

صنعت غذا گرفتار قیمت گذاری دستوری

تورم بالا در دهه اخیر، بهره‌وری پایین و سایر عوامل موجب افزایش قیمت تمام‌شده تولیدات شده و همین امر به‌علاوه نظام توزیع ناکارآمد در بازار داخل و هزینه‌های حمل‌ونقل بالا در تجارت خارجی، کاهش سطح رقابت‌پذیری صنایع غذایی در بازارهای جهانی را به همراه داشته است.

■ ارزیابی فعالان بخش خصوصی چیست؟

مسعود بختیاری، نایب‌رئیس سندیکای صنایع کنسرو ایران منتقد قیمت‌گذاری دستوری است و آسیب‌های ناشی از آن بر روند تولید را نگران‌کننده توصیف می‌کند. تمرکز دولت بر قیمت‌گذاری دستوری با این استدلال که باید از مصرف‌کنندگان در شرایط خاص حمایت کرد، اگر به صورت موقت باشد، قابل درک است؛ اما تداوم این سیاست، آسیب‌های جدی را متوجه تولید می‌کند. مسعود بختیاری، نایب‌رئیس سندیکای صنایع کنسرو ایران ضمن انتقاد از ادامه‌دار بودن سیاست قیمت‌گذاری دستوری، تصریح کرد: در این‌رابطه با معاون اول رئیس‌جمهور که ریاست جلسات ستاد تنظیم بازار را نیز به

عهده دارد، نامه‌نگاری انجام شده و درخواست کردیم کالا‌هایی چون کنسرو ماهی تن و کنسرو رب گوجه‌فرنگی که دولت توان کنترل قیمت مواد اولیه آنها را ندارد از روند قیمت‌گذاری دستوری خارج شوند. بر اساس اظهارات این فعال اقتصادی اگر قرار باشد دولت قیمت کالایی را به صورت دستوری کنترل کند باید توان کنترل قیمت مواد اولیه آن را داشته باشد نه اینکه تولیدکننده مجبور باشد مواد اولیه مورد نیاز خود را با قیمت‌های بالا خریداری کند و در نهایت، کالای نهایی را به قیمت دستوری عرضه کند. این موضوع انگیزه تولید را از بین می‌برد. عضو کمیسیون صنعت اتاق ایران به افزایش چشمگیر قیمت ماهی‌تن طی چند ماه اخیر اشاره و تأکید کرد: بعد از پیگیری‌هایی که از وزارت کشاورزی و سازمان شیلات داشتیم اعلام شد که امکان کنترل و نظارت بر قیمت ماهی تن وجود ندارد؛ این درحالی است که با وجود افزایش قیمت ماهی تن که ماده اولیه مورد نیاز صنعت کنسرو ماهی است، تولیدکنندگان اجازه افزایش قیمت محصول نهایی خود را ندارند چون مشمول قیمت‌گذاری دولتی هستند. او یادآور شد: محصولاتی مانند

کار گروهی برای سهام عدالت در شرکت‌های سرمایه‌پذیر

عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس گفت: کارگروهی از دست‌اندرکاران سهام عدالت برای شرکت در انتخابات مجامع شرکت‌های سرمایه‌پذیر تشکیل شد. محسن علیزاده در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس در مورد آخرین خبرها از اصلاح آیین‌نامه اجرایی سهام عدالت گفت: در مورد اساسنامه شرکت‌های سهام عدالت و معرفی نمایندگان شرکت‌های سرمایه‌گذاری برای مجامع عمومی شرکت‌های سرمایه‌پذیر سهام عدالت تصمیم‌گیری شد. وی افزود: قبلاً برای برگزاری انتخابات شرکت‌های سرمایه‌گذاری سهام عدالت این محدودیت وجود داشت که آیا انتخابات به صورت حضوری یا الکترونیکی باشد که در شورای عالی بورس مصوب شد اساسنامه شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی اصلاح شود. علیزاده ادامه داد: همچنین کارگروهی تشکیل شد که به نمایندگی از سهامداران عدالت در شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی بتوانند در انتخابات هیأت مدیره شرکت‌های سرمایه‌پذیر حضور پیدا کنند. همچنین تا زمانی که انتخابات خود شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی بر گزار شود و هیأت مدیره انتخابی تأیید صلاحیت شوند تا آن زمان نمایندگان از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی بتوانند در مجامع شرکت‌های سرمایه‌پذیر معرفی شوند و در انتخابات حضور پیدا کنند.

گروه اقتصاد کلان: صنعت غذای کشور تا چه میزان از قیمت گذاری دستوری آسیب دیده‌است؟ آیا در شرایط فعلی امکان رقابت‌پذیری در صنایع غذایی وجود دارد؟ به گزارش «تجارت»، دولت‌ها معمولاً برای مقابله با تورم دست به دخالت در قیمت کالاها می‌زنند. اما تعیین قیمت‌ها از طرف دولت‌ها بدون اشتباه نبوده و گاه گروهی به‌شدت متضرر شده‌اند. درحالی که معمولاً قیمت‌ها در جهان با سازو کار عرضه و تقاضا کشف می‌شوند، هنوز در کشورمان شاهد قیمت‌گذاری دستوری بسیاری از کالاها هستیم. رواج سیستم قیمت‌گذاری دولتی از طریق دخالت صریح و آشکار دولت در قیمت‌گذاری‌ها و کنترل دستوری قیمت‌ها یکی از عوامل و فاکتورهای نهادی است که فضا و آهنگ رشد را برای فعالان اقتصادی و توسعه کسب‌وکارشان کند کرده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد کاهش دخالت در بازار محصول و قیمت‌گذاری کالا‌های مختلف به‌عنوان یکی از مواردی است که زمینه مناسب برای تسری رونق در بخش‌های مختلف اقتصادی را فراهم می‌کند. این مهم در صنایع غذایی که بخش مهمی از مواد اولیه آن محصولات کنشاورزی بوده که دولت با خریدهای تضمینی در آن دخالت داشته یا به پنهان حمایت از تولید داخل تعرفه‌های بالای گمرکی برای آن وضع یا در مقاطع زمانی مختلف ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های واردات اعمال می‌کند، بسیار حائز اهمیت است. به اعتقاد کارشناسان ، به‌طور کلی، دخالت بیش از حد دولت در قیمت‌گذاری در زنجیره غذا سبب شده که رانت‌های گسترده‌ای در اقتصاد کشور ایجاد شود، امکان برنامه‌ریزی بلندمدت از تولیدکنندگان صنعت غذا سلب‌شده، سیاست‌مداران و دیوان‌سالاران در امور اقتصادی فعال شده و ثبات کوتاه‌مدت بازارهای فدای ثبات بلندمدت آنها شود. بدون شک حذف قیمت‌گذاری از عوامل مهم در رشد تولیدات محصولات صنایع غذایی به‌شمار می‌رود، همچنین بازنگری قانون خرید تضمینی، کلید رقابت‌پذیری صنایع غذایی صادر-تظیر آرد، محصولات صادرات محور، نظیر بیسکویت، ماکارونی و شیرینی و شکلات است. اما یکی دیگر از مشکلاتی که فعالان اقتصادی صنعت غذا را تحت فشار قرار داده است، بالا بودن قیمت تمام‌شده فرآورده‌های غذایی است که تأثیر بسزایی بر کاهش رقابت‌پذیری این صنعت دارد. یکی از دلایل ظهور این چالش، قیمت‌گذاری‌های دستوری، تصریح کرد: در این‌رابطه با معاون از فعالان اقتصادی این حوزه، قیمت‌های دستوری مواد اولیه،

گروه اقتصاد کلان: معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: چیزی به اسم ارز ترجیحی ۴۲۰۰ وجود ندارد، اگر دولت بخواهد از بخشی حمایت داشته باشد، باید کامیاب‌تفاوتی ریالی آن را پرداخت کند. به گزارش ایسنا، مسعود میر کاظمی در حاشیه نشست هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره تأمین اعتبارات عمرانی سفرهای استانی گفت: در پایان سال گذشته تعهدات سفر استانی ۱۳۵ درصد بود و ما ۲۵ درصد بالاتر از آنچه تعهد کرده بودیم، پرداخت کردیم. امسال هم از مردادماه پرداخت‌های عمرانی انجام و البته بیشتر هم می‌شود. ما تعهد داریم که استقراض نکنیم و بر این تعهدمان هم هستیم. در تیرماه سال جاری ۱۲

رئیس سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد:

ارز ترجیحی ۴۲۰۰ وجود ندارد

هزار میلیارد تومان برای اعتبارات عمرانی اختصاص خواهد یافت و این علاوه بر ۱۵ هزار میلیارد تومان اوراقی است که برای بودجه عمرانی اختصاص می‌یابد.

وی درباره رتبه‌بندی معلمان نیز تصریح کرد: ما قبل از اینکه به پایان هر ماه برسیم، جلساتی را با بانک مرکزی، وزارت نفت و اقتصاد و دارایی داریم که منابع و مصارف هزینه را برای آن ماه می‌بندیم. برای رتبه بندی معلمان هم منبع هزینه گذاشتیم، اما دوستان باید

تلاش کنند ابتدا احکام را در آموز ش و پرورش آماده کنند. رئیس سازمان برنامه و بودجه اظهار کرد: اما این رتبه بندی بر اساس آنچه در بودجه دیده شده است پرداخت می‌شود و در چارچوب سقف بودجه این پرداخت انجام می‌شود و این مبلغ در قانون حدود ۲۶ تا ۲۸ میلیارد تومان است. میر کاظمی درباره برخی اخبار مبنی بر بازگشت ارز ۴۲۰۰ تومانی اظهار کرد: الان چیزی به اسم ارز ترجیحی ۴۲۰۰ وجود ندارد. مثلاً چیزی به اسم

اینکه گندم را با ارز ۴۲۰۰ وارد کنیم، نداریم. دولت اگر بخواهد از بخشی حمایت داشته باشد، باید مابه التفاوت ریالی آن را پرداخت کند و در حال حاضر ما به التفاوت ریالی بخشی دولت به نان و دارو اختصاص دارد. وی اضافه کرد: در تمام کشورهای دیگر هم اگر دیده باشید، یکی از بحران‌ها افزایش قیمت مواد غذایی و انرژی است که موجب تورم شده است. ما تلاش کردیم که با پرداخت‌هایی که انجام شده، مردم را از نوسانات قیمت جهانی محافظت کنیم. میر کاظمی درباره پرداخت عیدی به معلمان در مناسبت‌های مذهبی و ملی گفت: چنین مصوبه ای تا الان نداریم و اگر تصویب شود حتماً پرداخت می‌شود.

جزئیات پرداخت یارانه و معوقات معترضان و جاماندگان

جمهوری برای پیگیری وضعیت معترضان به عدم پرداخت یارانه نقدی، برای تمامی سرپرستان خانواری که اعتراض کرده بودند، یک مرحله یارانه نقدی ۳۰۰ مبلغ ۳۰۰ هزار تومان به ازای هر عضو خانوار به صورت مشروط واریز شد؛ به این صورت که تا زمان نتیجه بررسی اعتراضات قابل برداشت نبود تا لیست این افراد، در وزارت رفاه مورد بررسی قرار گرفته و دهک‌بندی شوند.

آن طور که حسینی – سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها– به ایسنا اعلام کرده، طی بررسی‌های وزارت رفاه و لیستی که در اختیار این سازمان قرار گرفته، برای افرادی که اعتراض کرده و مشخص شد که بین دهک ۱ تا ۹ قرار گرفته‌اند، یارانه تیرماه همانند سایر مشمولان واریز شده است. به گفته وی، برای این دسته از افراد یارانه دو مرحله اردیبهشت و خرداد نیز به عنوان معوق واریز می‌شود؛ با این توضیح که در صورت قرارگیری آنها در دهک اول تا سوم، یارانه مسدودی اردیبهشت آنان که ۳۰۰ هزار تومان به ازای هر عضو خانوار بود، به ۴۰۰ هزار تومان افزایش پیدا می‌کند که همراه

اوج‌گیری بازار سهام در آسیا

در روز سه‌شنبه اعلام کرد که صندوق تثبیت سهام خود را فعال می‌کند منجر به افزایش ارزش سهام تایوان شد.
نیک زاین پس از کاهش نزدیک به دو درصد در روز گذشته، امروز ۰.۴۵ درصد افزایش یافت.
اما بیشترین حرکت‌ها قبل از انتشار داده‌های تورم ایالات متحده در ماه ژوئن است که اقتصاددانان در نظرسنجی رویترز انتظار دارند تا ۸.۸ درصد به صورت سالانه شتاب داشته

باشد و این رقم، اوج ۰.۴۰ ساله آن خواهد بود.
احتمالاً فدرال رزرو ایالات متحده تورم بالا را نشانه‌ای برای افزایش شدید نرخ بهره می‌داند تا از افزایش قیمت‌ها عبور کند حتی اگر این امر اقتصاد را به سمت رکود سوق دهد.
فدرال رزرو در آخرین جلسه خود نرخ بهره را ۷۵ واحد پایه افزایش داد. تحلیلگران گروه بانکی ای آن زی (ANZ) گفتند: ضعف شدید قیمت نفت در ماه جولای نشان

می‌دهد که تورم ژوئن ممکن است به اوج خود برسد.
اگر چنین باشد، پویاترین مرحله انقباض فدرال رزرو می‌تواند با افزایش ۷۵ واحدی نرخ بهره در ۲۷ جولای رخ دهد.
با این حال، انتظار می‌رود که قدرت زیربنایی در تورم اصلی و نرخ‌های سیاست واقعی منفی عمیق به این معنی باشد که افزایش نرخ ۵۰ واحدی پس از تابستان همچنان مناسب خواهد بود.

تجارت

پنجشنبه ۲۳ تیر ۱۴۰۱ | ۱۴ مرداد ۱۴۴۳ | شماره ۲۴۷۵
Thu • 14 July, 2022 • 8 page

سرمقاله

خطر بزرگ شبه پول‌ها

ادامه از صفحه یک... کشور در وضعیت فعلی صرف‌ناشی از نقدینگی نیست و عوامل دیگری هم در این زمینه دخیل هستند.
باتوجهبه آسیب‌پذیری اقتصاد ما از ناحیه حفظ ارزش پول ملی و بی‌ثباتی اقتصادی ناشی از نوسان نرخ ارز که تأثیرات مخرب و روانی در پی دارد می‌توان و باید اقدامات دیگری هم انجام داد، چون نقدینگی تنها عامل تورم در کشور ما نیست و حتی حجم نقدینگی که هم اکنون محاسبه می‌شود مفهوم متفاوتی با واقعیت دارد که باید به آن پرداخته شود.
بزرگ‌ترین عامل تهدیدکننده اقتصاد ما، جایگزینی شبه‌پول‌های موجود به جای پول ملی است که باعث سقوط ارزش پول ملی شده است. به‌طور خاص، بحث ارزهای خارجی و مسکوکات طلا مطرح است که باعث ایجاد حجم بسیار بزرگی از اقتصاددازیرزمینی شده این حجم بزرگ مبدالات زیرزمینی به‌وسیله این شبه‌پول‌ها انجام شده است. البته شبه‌پول دیگری در حوزه اختیارات بانک مرکزی است و می‌تواند آن را مدیریت کند، چک‌های حامل و به‌حواله‌کرد قدیمی است که به‌عنوان شبه‌پول در نقدینگی مؤثر هستند اما در محاسبه نقدینگی لحاظ نمی‌شوند. چک‌ها پارهاواریا به گردش در می‌آیند اما در تعاریف، تنها یکبار در محاسبه نقدینگی منظور می‌شوند، در حالی که تأثیر افزایشی بر نقدینگی دارند؛ بنابراین یکی از اقداماتی که بانک مرکزی می‌تواند برای کاهش نقدینگی واقعی در جامعه انجام دهد، الزام فوری ثبت چک‌های قدیمی است که می‌تواند تأثیرات بسیار خوبی در کاهش سرعت رشد حجم نقدینگی داشته باشد.
سیاست‌های دولت از ۵۰ سال قبل به سمت جایگزینی شبه‌پول‌هایی مانند مسکوکات و ارز بوده و دولت برای تأمین نیاز خود از این شبه‌پول‌ها استفاده می‌کند. از طرفی با توجه به اینکه مسکوکات و ارزهای خارجی عملاً شبه‌پول و جزئی از نقدینگی هستند، تأثیر بسیار مخربی در اقتصاد ما داشته‌اند این شبه‌پول‌ها عمدتاً خارج از حیطه اختیارات بانک مرکزی است ولی بانک مرکزی می‌تواند به‌عنوان متولی ارزش پول ملی برچمندر جلوگیری از نقل و انتقال بدون ثبت این شبه‌پول‌ها باشد هم‌اکنون بانک مرکزی برای نقل و انتقال پول ملی ضوابط دارد اما برای شبه‌پول‌هایی که جایگزین پول ملی هستند و پول ملی را فاقد کرده‌اند هیچ گونه ضابطه و شرایطی نگذاشته و همین امتیاز باعث ارزش غیرواقعی ارزهای خارجی و سود که در برابر پول ملی ما شده است. موضوع دیگر فرار مالیاتی است که آن هم عمدتاً ناشی از همین شبه‌پول‌هایی است که مبدالات اقتصاددازیرزمینی را تسهیل می‌کند. فرار مالیاتی، دولت را با کسری بودجه مواجه می‌کند و این کسری بودجه یک تحمیل خارج از اختیار بانک مرکزی است که موجب افزایش نقدینگی، پایه پولی و تورم می‌شود؛ بنابراین بخشی از این موضوعات در اختیار بانک مرکزی است و بخشی نیست.

مورد دیگری که باید به آن توجه شود این است که تورم در کشور ما فقط معلول نقدینگی نیست؛ یک موتور ایجادکننده تورم در اقتصاد ما، ارزش سوری دلار و طلا است که به‌عنوان شاخص تورم در آمدن‌دهنده اینکسرنرخ دلالت ناگهان ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش می‌یابد؛ زیاده نقدینگی نیست بلکه در نتیجه امکان جایگزینی این سود شبه‌پول به جای پول ملی به وجود می‌آید؛ بنابراین وقتی بانک مرکزی به دنبال کنترل تورم است باید توجه کند که نقدینگی صرفاً آن چیزی که در آمار و تئوری‌ها مطرح می‌شود نیست بلکه چک‌های به‌حواله‌کرد و حامل، بخشی از نقدینگی هستند که باید به بانک مرکزی آنها را کنترل کند. بخشی از نقدینگی هم ناشی از تخلفات بانک‌ها است که ریشه در ضعف ساختار بانک مرکزی دارد محدودیت امکانات و اختیارات معاونت نظارت بانک مرکزی دارد درحالی‌که باید جرایم سنگین در باره بانک‌ها اعمال کند. بخشی از تورم ناشی از جایگزینی شبه‌پول‌ها به جای پول ملی است که بسیار اثر گذار هستند. این موارد می‌توانند در حوزه اختیارات بانک مرکزی باشد و بانک مرکزی به‌عنوان متولی این حوزه مسئول پیگیری و فشار به دولت است و باید دولت را به این سمت حرکت بدهد تا با الزام به ثبت این دو شبه‌پول و حذف امکان گردش‌های محرک چک‌های بدون ثبت، قدم بزرگی در شفاف‌سازی اقتصاد زیرزمینی افزایش درآمدهای مالیاتی در نتیجه کاهش کسری بودجه بردارد. موتور دیگر تورم در کشور ما، تورم‌های بخشی است؛ در برخورد با تورم‌های بخشی امکان‌کاری از دست‌بانک مرکزی بر نمی‌آید یعنی سیاست پولی سیاست مناسبی جهت برخورد با تورم‌های بخشی نیست بلکه ابزار مناسب برای برخورد با تورم‌های بخشی، مالیات بر عایدی سرمایه است که می‌تواند از تورم‌های بخشی که باعث انتقال فوری تورم بخش‌های مختلف اقتصاد می‌شود تا حد زیادی جلوگیری کند؛ مهم‌ترین اقدام کوتاه‌مدت، الزام تسریع چک‌های حامل و حواله کرد است. اقدامی که در میان مدت و بلندمدت باید انجام شود، الزام ثبت نقل و انتقال شبه‌پول‌های ارز و طلا است تا صرفاً از مسیر سیستم بانکی امکان‌پذیر باشد.

یادداشت

چالش‌های بازار تخم‌مرغ

ادامه از صفحه یک... میدان‌اکرد، با ابودن میزان تولید در ماه‌های گذشته و کاهش نسبی مصرف به دلیل رسیدن به فصل گرم سال، بخشی از عواملی بود که قیمت تخم مرغ افزایش پیدا نکرد. بازار تخم‌مرغ به‌سمت تولید حرکت می‌کند. قطعاً امکان آن وجود ندارد که در نبود تقاضا، تولیدکنندگان با حداکثر ظرفیت خود فعالیت کنند، زیرا به ضرر و زیان آنها منجر می‌شود. به این ترتیب در روزهای گذشته میزان تولید تخم‌مرغ قدری کاهش یافته و علت بخشی از این افزایش قیمت روزهای اخیر نیز همین موضوع بوده است. در حال حاضر واحدهای تولید تخم‌مرغ هیچ‌مشکلی در تأمین خوراک طیور ندارند و خوشبختانه پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی نیز خوراک تأمین شده است. موضوع صادرات تخم مرغ قدری پیچیده است و نمی‌توان درباره تمام کشورها نظری واحد داد. برخی کشورها اساساً واردات تخم مرغ را ممنوع کرده‌اند، برخی نیز سیاست‌هایی مانند عوارض یا محدودیت‌های صادراتی را پیش گرفته‌اند. چنان از آن مادر ایران نیز عوارض و سیاست‌های داخلی خاصی داریم، از این رو در این تردیدی وجود ندارد که ما ظرفیت صادرات تخم مرغ داریم و بخش مهمی از توان تولید ما امکان صادرات دارد اما برای عملیاتی شدن این ظرفیت، باید دید سیاست‌های داخلی کشور به چه شکل اجرایی شده و کشورهای مقصد نیز تا چه اندازه واردات این محصول هستند.